

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 253.

V Ljubljani, v četrtek 5. novembra 1885.

Letnik XIII.

Koroški Slovenci.

Med vsemi Slovani v Avstriji se menda niti onim po Istri ne godi tako slabo v narodnostnem oziru, kakor našim bratom po Korotanu. Ondi si nemštvo z vsemi možnimi mu silami prizadeva v šoli, v uradu in v javnem življenju, kako bi še to pičlo zavest slovenske narodnosti zadušilo, ki se tu pa tam užigajoči iskri podobna med koroškimi Slovenci prikazuje. Podpore ima več nego zadosti od vseh strani. Kar „Schulverein“ sam ne zmore, pomagajo nemštvo drugi, ki imajo oblast v rokah, da bi se slovanstvo na Koroškem čem prej tem bolje popolno zatrla. Kako mala pa je peščica narodnih boriteljev ond, ki imajo zadosti poguma v sredi fanatičnih „urgermanov“ (ki so sami ponemčeni Slovenci), povzdigniti svoj glas v časniku, na javnem shodu, v gostilni ali pa pri volitvah na korist zatiranega naroda našega!

Pičlo je število takih mož, pravimo še enkrat, ki bi imeli zadosti debelo kožo za nemško-liberalne psorke, ki od vseh strani na-nje leté, ojstrim pušicam podobne, da bi jih zadržale od borenja za narodne pravice. Kolikor jih je pa, so izvoljeni, ki vidijo, kako da ponemčevanje ond vedno širše kroge zavzema pod svoja nam sovražna krila; kajti ogromna večina ostalih koroških Slovencev ima tudi oči, pa ne vidi, kaj se okoli njih godi, ne vidi nevarnosti, v katero je ond zagazil naš rod in bo poginil v njej, če ga ne rešimo z vzajemno pomočjo.

Da se pa to zgodi, potrebno je pred vsem drugim zapeljanemu in preslepljenemu narodu, ki od Nemcev celó večnega zveličanja pričakuje, oči odpreti in taiste do dobrega izbrisati, da bode narod zamogel videti, kam da je s pomočjo nemških svojih pokroviteljev (?) zašel in kam da še pride, če bo poslušal njihov glas. „Mir“ odpira izvrstno koroškim Slovincem oči, ter jim jih izbrusuje in lahko rečemo, da mu ta sicer jako nevhvaležni posel prav dobro od rok gré. Leto za letom je širji delokrog njegov in leto za letom število prijateljev večje.

Poleg „Mira“ so pa tudi času primerne brošurice, ki ljudem oči odpirajo. Taka knjižica bila je letos „Die Kärntner Slovenen“, ki jo je spisal vrednik „Mirov“ g. Filip Haderlap in ki se je v državnem zboru izročila na merodajno mesto. Že na drugem kraju našega lista smo nedavno pisali o osodi tiste knjižice, ktere ima se posebno nadjati pri sedanjih okoliščinah.

Da je bila knjižica izvrstna, času primerna in potrebna, kaže nam napor, ki so ga Koroški nemško-liberalci takoj proti njej napeli. Ne le, da ji bodo ustno in pismeno po časnikih neprestano tako dolgo tla spodbijali pri c. kr. deželni vladi v Celovcu (kar ne bo posebno težavno delo), dokler jih ji v resnici spodbijajo, izdali so tudi knjižuro z ravno tistim naslovom „Die Kärntner Slovenen und die Volksschule. Ein Wort der Richtigstellung und Abwehr. Herausgeben vom Deutschen Verein in Klagenfurth“.

S tem pamfletom hočemo se nekoliko pečati, da bodo naši čitatelji spoznali zagrizenost naših nasprotnikov, njihovo nedosegljivost v laži, spretnost v zavijanju resnice in sploh nedosegljivosti o psovanih druge narodnosti v deželi. Takoj na prvi strani, oziroma na zavitku čitamo lažljivo in neumno trditev, da „kdor se količkaj s slovenskimi kmeti na Koroškem peča, takoj se bo prepričal, da šolo navadno po tem sodijo, koliko se otrok nemščine v njej navadi“. Tako toraj! Ako hočemo zvedeti, ali je ta ali ona šola kaj prida, moramo k kmetu in njega vprašati; on je strokovnjak, to je res, toda ne kako naj se v šoli podučuje temveč, kako naj se gnoj kida in njiva orje in še poslednjega dostikrat ne zna tako, kakor tisto zahteva umno kmeto-vanje.

O šolah na Koroškem se je sploh že toliko pisalo, da niso vredne počenega groša in so se že tako drastični izgledi podučevanja oziroma pobeščevanja slovenske mladine na nemški podučni podlagi navajali, da bi se nam res škoda zdelo časa in truda, če bi stvar ne bila tako žalostna in tako pomenljiva že sama na sebi. Da bo kmet šolo obsodil, ni prav nič čuda, ker vidi, da mu fant obilno hlač potrga, ne nauči se pa nič ne, ker ne razumé, kar

bi mu radi z nemškim lijakom v glavo vlili. Vlivajte kolikor dolgo vam drago vodo na olje ali pa narobe; zbrozgali ju bote le za nekaj trenutkov, takoj pa, ko odneha zunanja sila, razločila se bota vsak-sebi in olje ostane olje, naj bo še stokrat z vodo pomešano. Prav taka je s Koroškimi, kakor sploh z vsakimi drugimi Slovenci, kterim se hoče modrost vcepiti s pomočjo jezika, ki ga ne umejo. Podučujte jih v nemščini po pameti na podlagi maternega jezika in videli bote, da se je bodo poprej in mnogo boljše naučili, kakor pa se to sedaj godi na podlagi nemškega poduka, ktereга slovenski otrok ne razumé.

Poduka potem tudi kmet ne bo tako obsojal, ako se bo fant njegov tudi zunaj šole kaj učil, kar mora pa poslednjega skrb biti. V šoli mu ne morejo vsega v glavo viliti; ker kmetiški fant v šoli na vse drugo bolj misli, le na poduk ne! Kjer učeneec doma ne prime za knjigo, da bi ponavljal o čemur se mu je v šoli v razumljivem jeziku dajal poduk, ond ne bo pravega vspeha; navaden vspeh in dobiček je prazna glava in dvojka. Kaj pa še le tam, kjer se poduk vrši v jeziku, ktereга otrok ne razumi veliko več, kakor učiteljev čevljev? Mar li je čuda, da ond tudi najpridnejši učenec nič ne zna? Kako li bode znal, če ne zazumi, kaj se uči. Vi nemško-liberalni Korošci, dajte Slovincem po južnem Korotanu šole, kakoršnih potrebujejo; vpeljite jim potem makar tudi nemščino za učni predmet, ne za učni jezik in videli bote vspeh; več ne bo kmet tožil, da Vaše šole niso za nič!

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. novembra.

Notranje dežele.

Volitev letos že ni konca ne kraja, tako pri nas, kakor drugod. Preden bo leto pri kraju, doživi bomo morda tudi pri nas še jedno, če tudi še ni z žebljem pribito. Toda to pustimo; danes se hočemo pečati z volitvami druge vrste. V Trstu

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

„Priznati moram, da Ben Saruk govori prav odločno in praktično“, odgovarja Kazanovski. „In res, pritožiti se moram sam, da vspeh dosedanjega mojega in mojih bratov delovanja nikakor ni primeren velikemu trudu in žrtvam našim, in temu vzrok bi znalo ravno to biti, kar je Ben Saruk omenil, da nismo dovolj praktični, da treba toraj začeti pri najstalniji gotovini, pri denarji, a ne z zračnimi, puhlimi teorijami. Sicer pa Ben Saruk nikakor nima misliti, da naši bratje ne vedó ceniti velike važnosti zlate in srebrne gotovine, ki se najde po žepih bogatinov. Sami čutimo, kako močno pogrešamo tega faktorja, dobro vedé, da z ničlami naj se računí in množi kolikor se hoče, se vendar ne pride iz nič; če se hoče kaj pozitivnega stalnega včiniti, mora se imeti enot, pozitivnih enot. Vse to toraj dobro vemo.“

A ker so naši bratje nekako nevkretni in se radi le po temi potikajo, iščemo že dalj časa zaveznikov.“

„Ha, ha“, zakrohota Ben Saruk Menahem; „kaj ne, takih zaveznikov, ki bi za vami žakelj nosili?“

„Se vé, da ne praznega“, odgovarja Kazanovski; „žakelj, v kateri bi se stekala rumena in bela ruda, iz žepov bogatinskih, zaveznikov pravim, ki bi bili nekako izvrševalni ministri postavodajne volje naših bratov. A takih zaveznikov, žalibog, do zdaj nam ni bilo še najti.“

„Jojmene“, se čudi Ben Saruk, „g. Jakobovič, ali bi jih mogli najti sposobnejših, kakor so sinovi Abrahamovi, g. Kazanovski, deca Izraelova, pravim.“

„Menite, da?“, vpraša Kazanovski, „kako pa, ali ne veste, da hoče cesar Abrahamoviče prisiliti, da se naselijo in začno zemljo obdelovati z lastnimi, pravimi židovskimi rokami, da bodo tako tudi židovi koristni državljani? Le prva tri leta, pravi cesarski ukaz, bodo smeli najeti si krščanskih delavcev, ki jim bodo pomagali, dokler se sami poljskemu delu ne pravadijo.“

„Abrahamoviče naseliti, prikleniti na njivo Izraelov rod?“ vprašuje Ben Saruk začudeno; „prazno brezvspešno početje! Sto in sto verig če prinesó,

Izrael ne bo obdeloval zemlje, Izraelu je odprta pot po vsem svetu. Abraham zapustil je Ur v Kalideji in prišel v Haran, odtod v Kanaan, in pisano je, da je Abraham tukaj dospévši prehodil deželo Sihema, odtod pa potoval gredóč in naprej idoč na poldne. In ko je lakota ljudi morila v Kanaanu, potoval je oče Abraham v Egipt, iz Egipta nazaj v obljubljeni deželo. Tudi Izak je rad potoval, Jakob pa živel je več na tujem, kakor doma, dokler se ni z vso družino preselil v Egipt. Vračaje se v obljubljeni deželo so se raji štirideset let klatili po puščavi, kupčevali z Arabci, kakor da bi šli orat kanaanske njive. Res sicer, da jim je postava omejila deželo in jih navezala na njivo, toda Izrael v tem stanu se ni čutil srečnega, zatoraj beremo, da so za dobe sodnikov in kraljev vedno malikovali. Babilonska sužnost, ta še le oprostila je dolgo vklenene Abrahamoviče in odprla jim pot po vsej zemlji. Popustivši oralo začeli so kupčevati in menjavati in barantati, da je bilo kaj, po vseh mestih in krajih, a solis ortu usque ad occasum, in razširili so svoje kraljestvo usque ad fines terrae, kakor je Gospod govoril Davidu svojemu služabniku.

In ko se jim je dovolilo vrniti se v domovino

jih bodo imeli od 30. t. m do 13. decembra, kedar bodo volili zastopnike svoje v ondašnje mestno zbornico. Te volitve za Tržaško prebivalstvo niso prav nič manj važne, kakor so bile one za državni zbor. Kaj pravimo, nič manj važne? Še mnogo bolj važne so, kajti poslanci, ki pridejo v Tržaški mestni zastop, imajo dvojno priložnost, slabo ali dobro delati, kot mestni zastopniki in kot deželni poslanci, po drugih mestih izvoljeni pa le jedno samo. Mestni zastop v Trstu ima toraj ob enem tudi dostojanstvo in delokrog deželnega zbora za Trst in okolico in je toraj takorekoč skoraj vsegamočen v svoji oblasti. Saj smo pa tudi videli, koliko škode, da je povzročil ravno sedanjí mestni zastop s svojim slepim božanjem „irredente“ in strastnim sovraštvom do slovenske okolice. Da „irredenta“ tudi sedaj ne bo štedila ne s sladkimi obljubami in ne s evenkom, je jasno. Saj ji gré za smrt in življenje. Naj se v Trstu napravi le pošten avstrijsk in ne lahonsk mestni zastop in takoj bo po „irredenti“. Magistrat in mestni zastop sta namreč ondi tista studenca, iz katerih „irredentovska“ kača srka svoj strup, s katerim potem zveste Avstrijane zasleduje. Kdo je bil, ki se je drznil 1400 podpisov slovenskih očetov za ustanovo slovenske šole v Trstu v koš vreči, ko se med tem drugod za 40 otrok (včasih pa tudi za manj, 18 do 25 otrok) druge narodnosti morajo lastne šole postaviti? Nihče drug nego mestni zastop in magistrat Tržaški storila sta to, če tudi so jima krvavo zasluženi groši, ki jih okoličan in slovensk delavec za davek prinese, ravno tako dobri, kakor oni Tržaškega bogataša. Ko bi bil slovanski življenj v Trstu tolikanj bogat, kakor je laški in ko bi bili bogataši slovanski tako navdušeni za svojo reč, kakor so reveži okoličani, potem bi se že še dalo kaj storiti. Tako pa tisti, ki ima kaj vpliva, vse malomarno gleda; za revežev napor se pa tako živ krst ne zmeni veliko. Kljub temu pa Tržaški Slovenci ne smejo rok križem držati, temveč tudi s slabimi močmi poskusiti, kolikor se s temi sploh doseči dá. Mnogo ne bo, a kolikor bo, bo dobro. Živahne agitacije, prepričevalne besede in vstrajnosti je pred vsem drugim potreba.

„Na cesti se začne, pred sodnijo se razpravlja, in z zaporom se konča, kaj je to?“ V *Liberči* (Reichenberg) na *Českem* je bila 2. t. m. sodnijska obravnava zoper tiste nemške izgredekne, ki so 31. avgusta t. l. na javni cesti v Langenbruck-u napadli Čeha, ki so se peljali na trg v Trutnovu. Sodnija je bila sestavljena iz štirih gospodov, zatoženi so bili štirje mladenči, izmed katerih sta bila dva stara po 19 let, eden 18 in eden 20 let. Zatoženi so bili vsi iz Langenbruck-a. Imeli so tri odvetnike, prič je bilo poklicanih 14, ki so vse govorile zoper obtožence, teh je bil obsojen eden na 7 mesecev, in trije na 4 mesece zopora. — Knotz in tovariši se lahko v pest smejejo, dosegli so, kar so si želeli, nemir so vzbujali, pretepe in tolovajstvo so izbudili. V Kraljevem Gradcu so bili obsojeni Čehi, ki so napadali nemške turnarje 23. avgusta v Kraljevem dvoru, a v Langenbrucku so se pa meščevali Nemci, ter brez vsacega povoda napadli Čeha, ki so peljali na trg v bližnje mesto in ti so bili rojeni v Liberči. Tako strast zbujata strast, in sovraštvo rodi preprič in konec je — zapor; v sreci pa globoko ostane vkoreninjeno sovraštvo; moralni začetniki teh izgredekov pa sedé v deželnem in državnem zboru, tam pa tožijo, da je sedanja vlada kriva teh izgredekov, delajo preglavice ministrom, imajo dolge govore zoper zatiranje Nemcev, zato da bi jih slišali njih volilci, pa tudi Nemci zunaj avstrijskih mej. Tako daleč se pride, ako morajo molčati modri in skušeni vodje, širokoustijo se pa prenapeti možje, ki vodo kalé, da bi lože v kalni vodi ribarili.

V *avstrijski delegaciji* spregovoril je ob

priložnosti, ko so imeli na dnevnem redu vojni redni budget, vojni minister besedo o našem vojaštvu in o stavbah zanj namenjenih. Z veseljem omenjal je, da so se Moravci obnesli s pozidanjem dveh novih in velikih kasarn. Žalibog, da ne more ravno tega trditi o Galiciji, kjer še sedaj manjka primernih kasarn za 12 batalijonov pehote, za 39 eskadronov konjnikov in za 6 baterij topništva. Tudi zdravstvene razmere so se zboljšale med vojaštvom, odkar so nove instrukcije, ki se opirajo na skušnje, častnikom in podčastnikom prešle v kri in meso, ker so se prepričali, da je tudi moža treba varovati, če se hoče armadi vstrajnost ohraniti. Bil je namreč čas, ko je še v Avstriji prevladala misel, da je konja bolj treba varovati, kakor konjika, kajti poslednji se dobi zastoj, za prvega je treba pa že skoraj 200 do 300 gold. šteti. Hvala Bogu, da so višji krogi od tega prepričanja prišli, da je tudi moža treba varovati in so lepše z njim ravnati jeli. To je bil tudi vzrok, da so se Bošnjaki tako hitro privadili avstrijske puške in komisa, da se sedaj vsako leto posebno veliko prostovoljcev oglasi pri vojaškem naboru. Tudi gledé hrane se je že mnogo zboljšalo in se bo še. Vojaki imajo sedaj po dvakrat na dan gorko hrano, če bi se na moža še po 5 krajcarjev pridalo, dobili bi tudi lahko krepko in tečno večerjo, kar bi zdravstvene razmere tudi zdatno okrepčalo. Da zdravstveno stališče pri novakih ni še povsod popolnoma vgodno, vzrok so deloma naborne komisije, ki so pri naborih premalo izbirne, deloma in to v glavni meri pa sedanji po „šnopsu“ spačeni rod, med katerim je v resnici težko pripravnih in za vojne težave sposobnih fantov nabrati.

V merodajnih *vojnih krogih* so vedno bolj prepričani, da se mora nekaj na korist naše mornarice storiti gledé groznih pomorskih vojnih priprav po drugih državah. Iz tega namena dala je naša vlada na Angleškem napraviti dva vojna parnika, ki ne bota posebno velika, pač pa posebno urna in jima bo glavna naloga napadajoče torpednice sovražnih ladij zalezovati in preganjati. Prvi tak „lovec“ na torpednice imenuje se „Panter“, drugi pa „Leopard“. Že samo imeni ste pomenljivi za njuno bodočo nalogo. Prvi je že dodelan, drugi pa v delu. Hitrosti imata po 17½ morskih milj v jedni uri in sta toraj še bolj hitra, nego ju je naša vlada zahtevala. Hotla ju je imeti po 16 morskih milj na uro. Takoj, ko ju dobé iz Angleškega, pričeli se bodo taki parniki delati v Avstriji, ker se jih več potrebuje. Lična sta neki tako in trdna, da si jih bodo Angleži tudi omislili. Oborožena sta vsak z dvema 12 cm. Krupovcema, poleg katerih ima pa še vsak po več mitralez, s katerimi bota preganjala sitne osé — torpedne ladje. To seveda boče tukaj posebno odločilna gibčnost in prekanjenost napadov valnih torpednih ladij, ali se bodo lahko mišljeno in drzno razpostavile svinčeni toči iz mitralez, ali pa bodo trenutek porabile za svoj napad, kedar se bota megla in smodnikov dim okoli velikanskih ladij ovijala.

Vnanje države.

Angleški in francoski zastopnik v Carigradu sta se na *balkanski konferenci* jako odločno vprija zahtevi, da bi se v iztočni Rumeliji napravil položaj kakor je bil poprej in sta se oba potegnili za kneza Aleksandra, za ktere ga zahtevata, da se mu pripozná, kar je narod sam brez prelihanja krvi vkrenil. Oba povdarjata, da se bo na Bolgarskem in sploh na Balkanu mnogo bolj skrbelo za mir, če se bo Bolgarom združenje priznalo, kakor pa če bi se taisti potisnili nazaj v poprejšnji položaj. Laški zastopnik je tudi teh misli, da bi se Bolgarom moralo nekaj dati, toda to bi se moralo zgoditi po njegovem mnenji in skupnem sporazumljenji, posebno

kar se tiče glavnih vprašanj. Kakor vsa stvar sedaj kaže, se ni prav vgodnega vspeha od konference nadjati, ker ne bo prave edinosti med poslanci. Ruski vseslovanski časniki imajo o konferenci tudi vrlo slabe misli. Katkov v svojem listu naravnost trdi, da se bo iz sedanje balkanske konference prej ko ne nekaj takega izcimilo, kakor se je iz one leta 1876. Čem več so si diplomatje prizadevali, da bi mir obdržali, tem huje se je vse na vojsko pripravljalo. Ako se hoče sedaj mir ohraniti, je pred vsem potrebno, da se oborožene čete srbske in grške, kakor tudi bolgarske spusté domú. Potem še le bo diplomatom mogoče kaj vspešnega napraviti.

Politične izjave grofa Kalnokyja v ogerski delegaciji napravile so na *Ruskem* silno vgoden vtis, ker vso dosedanjo rusko politiko gledé Balkana opravičujejo in odobravajo. Rusija je Jugoslovanom sploh, Bolgarom pa še prav posebno, ob vsaki priložnosti povdarjala, da ni še čas, da bi se jim izpolnile goreče želje. Če bi jih Bolgari prisilili ho li, naj nikar ne računijo na pomoč Rusije, dokler bo Berolinska pogodba veljavna. To je že vse res, to da kaj moremo mi za to, da se nam reč smešna zdí. Dokler bo v veljavi Berolinska pogodba, tako dolgo naj se ubogi Bolgari ne nadajajo zjedinenja! Kako dolgo pa bo sploh to trajalo, in kje je Aleksander, ki naj bi ta gordiški vozal preseká, če ni ravno bolgarski Aleksander sposoben za ta posel. Morda tisti, ki so jo skovali? Da, da, ti bi bili sposobni, a ti tega storili ne bodo. Bolgarija bo prej sodnji dan doživela, kakor pa da bi velesile z Bismarkom in Salisburyjem na čelu za-njo kaj vgodnega storile, ergo bi se tudi združenja nikdar ne imela nadjati. Vsaka pogodba mednarodna sklene se navadno za „večne čase“, posebno pri mirovnih pogodbah je to običajno, traja pa le toliko časa, dokler se temu ali onemu zljubi sosedu z vojsko napasti. Prav tako je bilo tukaj. Velesile Berolinsko pogodbo smatrajo za nekako vez, ki je obvita okoli evropejskega miru, da mu sod ali posoda ne poči in iz njega ne plane vojna furija. Ravno zaradi tega bodo pa Bolgari še jako dolgo čakali, preden se jim posreči zjedinenje na podlagi Berolinske pogodbe, ako si ga bodo dali sedaj iz rok izpuliti. Drže naj ga, ne zmeñe se za grožne velesil. Rusija ne bo dala Bolgarov klati, če bi Evropa res Turčijo v Rumelijo na divji lov poslala. Tudi od drugih velesil se zanašamo večega usmiljenja, kakor sedaj njih besede kažejo.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 2. novembra. (Povodenj.) Strašna noč je bila za Šmartničane, v največem strahu smo prečuli nocojšno noč. — Včeraj celi dan je deževalo, a proti noči je kar lilo, in tako celo ljubo noč, do 6. ure zjutraj, potem je malo prenehalo. Ponoči od polnoči do dveh je bilo najhuje, začelo se je bliskati in grometi, dež pa je lil neprenehoma, vsi potoki in studenci so svoje grape napolnili, začela je voda čez grape bobneti, drla je okoli hiš, hlevov, po polji in travnikih, ljudje so bežali iz hiš, vsak je svojo reči spravjal na stran, živino morali so vlačiti iz hlevov v druge bolj varne kraje. Tukajšnjemu usnarju g. Knafliču je povodenj napravila veliko škode (več kot 200 gl.); nekemu mlinarju je vzela voda blizo 20 mernikov krompirja itd. Škoda je zelo velika, voda je razkopala ceste, vodne stavbe, jesenske setve je pobrala,

jih je le malo bilo tako brezpametnih, ki so babilonsko sužnost zamenjali s prostostjo, ker bilo je vendar lepše v Babilonu talente šteti, kakor v obljubljeni deželi zemljo kopati. Zatoraj pa tudi se ne bere, da bi po babilonski sužnosti Izrael malikoval. Čemu tudi? Zadovoljni so bili z deležem, ktere ga jim je Jehova naklonil, in hvaležno so mu od tedaj služili. Res, ta sužnost jih je popolnoma spametila, tu so zamenjali stari jezik in pismo z novjšim, stare nepraktične tradicije pozabivši, poprijeli so se novih praktičnih. Pred so pod črkami iskali skrivno razodenje in vedno sanjarili o Mesiji, ki bi imel veliko trpeti in križan biti, a vkljub temu podvreči si vse narode in na veke kraljevati.

A babilonski Izrael je kmalu sprevidel abotnost in nepraktičnost takih sanjarij. Zatoraj se je poprijel vidne črke in ž njo začel zidati regnum Izrael. Stara svetopisemska črka Izraelu služi le v to, da jo rabi za številjenje in celó sv. pismo zanj druge veljave nima, kakor da mu je velika računica, vsaka beseda znači število, tudi Ben in Saruk izraža število, veliko število, Ben Saruk, pravim, ime preponižnega vam sluga. In Izrael po svetu hodeč in s seboj pismo noséč, daje mrtvim, praznim številkam življenje in resničnost, in tako se spolnujejo besede starih očakov in prerokov, sicut locutus est per os sanctorum, qui a saeculo sunt, prophetarum

eius. In čemu črki staropisemski podkladati drugega pomena, čemu iskati pod njo ali za njo drugega duhovnega nauka in celó morda Mesijo križanega? Čemu križ? O ne, ne, Jakobovič, le poslušajte, kaj vam pravi Ben Saruk Menahem, Izrael je bolj pаметen, križ in križanega in reve in ubožstvo pustil je kristjanom, on pa išče svojega Mesijo in njegovo kraljestvo in zveličanje v okroglih rumenih in belih kovinah, ki se dajo z roko prijeti, v žep vtakniti, a težko iz žepa izvleči, se dajo števati in preštevati, tudi soštevati, a ne lahko odjemati, tudi deliti ne, kakor bi vsakdo želel, množiti pa brez kraja in konca, in saeculum saeculi. In tako se spolnujejo nad Izraelom besede Gospodove: Intellectum tibi dabo et instrum te.

In ta prebrisan Izrael da bi šel zdaj orat in kopat? O čakaj še malo, cesar Jožef! Res sicer, da je pisano: et conflabunt gladios in vomeres... toda to vse veljá le za krščanske goim, a ne za proste Abrahamoviče. Da, o kristjanih je pisano: Omnes de Saba venient aurum et thus deferentes. Nu, aurum sprejmemo, thus pa radi vrnemo, thus, thus, ako hočeš, Jožef! In kam bi nas priklenili? Na njivo? Na rokodelstvo? Da bi Izrael noč in dan sedel na stolu, kakor čevljar in krojač? Kratko nikar! Bog Abrahamov tega ne dovoli, njegova volja je, da njegov primogenitus (prerajeno ljudstvo) po-

haja od juga na sever, od vzhoda na zahod ter da vživa dobrote zemlje. In ko so bili nekteri Abrahamoviči tako nespametni, da so iz Babilona z Zorobabelom vrnili se v obljubljeno deželo, jih je Gospod vničil, razdejali so jim Rimljani mesto in tempelj, in jeza božja jih je raznesla na vse kraje. In ko Izrael še ni razumel bložjega glasú in so hotli nekteri pozneje za cesarja Julijana zopet zidati tempelj in mesto, poslal jim je Gospod iz globočine zemlje ogenj — ignem urentem — ki je končal predrzno početje in zopet so se razpršili po zemlji, ker volja Gospodova je, da Izrael potuje, kakor oče Abraham, iz Ur v Haram, od tod v Kanaan in Egipt, zdaj na poludne, zdaj na polunoč, kakor ga vodi roka božja, dokler ne pride magnus dies Domini (veliki dan Gospodov), ko jim Abraham odpre nebeška vrata.

„Ben Saruk Menahem Mostovski“, odgovarja Jakobovič, „skoro da me bote prepričali o resnici vaših besed, govorite namreč temeljito, navdušeno, da ni moč vstavljati se vašemu dokazovanju. Res, urnejših in kretnejših posredovalcev med ubogimi in bogatini, ročnejših nositeljev vsega premičnega in nepremičnega blaga, bi bratje moji ne mogli najti, kakor so Abrahamoviči.“

„Njihove ročnost v tej stroki se Ben Saruk Menahem preponižno upa dokazovati tudi iz zgo-

veliko šute in peska je nanese po travnikih in njivah. Ljudje, ki so zjutraj k maši prišli, so se morali prepeljavati, ker ženske vode niso mogle bresti, moški pa so jo do kolena bredli. — Danes, ko to pišem, še zmirom dežuje, in bati se je v novič povodnji. Letošnjo jesen bomo pomnili dolgo, posebne pa 1. in 2. novembra 1885. Povodnji in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

Iz Šmartna pri Litiji, 4. novembra. Povodenj napravila je veliko škode po vaséh: Jablanica, Kostreznica, Črni Potok in Zaverstnik. V Šmartnem je bilo 20 hiš v vodi; polje in travniki so bili skoraj vsi pod vodo; ceste in pota so razdejane.

V Litiji je v ponedeljek popoldne izstopila Sava ter se razlila čez polje in travnike in je precej na široko vse poplaval.

Od kranjsko-štajarske meje, 3. novembra. Časniki poročate nam deželanom, kako po mestih napravljajo koncerte, ter popisujete veselice. Upam, da smem tudi jaz poročati iz kmetov, kako pobožni Slovenci (kar so večidel vsi, razun kakih na pol omikanih liberalcev), molijo za duše v vicah na predvečer vernih mrtvih. Po angeljevem zvonjenji žalostno zapojó zvonovi in opominjajo verne moliti za ranjce. Vsaka družina poklekne okoli mize in moli vse tri rožne vence in litanije za duše v vicah. Po večerji pa po navadi kot večerno molitev še enega. Ravno tako tudi zjutraj. Ko dan odzvoní oglasijo se zopet zvonovi in verne opominjajo k skupni molitvi za verne mrtve. Molijo zopet vse tri rožne vence za trpeče duše v vicah. In potem se napravijo in gredó v cerkev k cerkveni slovesnosti za mrtve. Potem je še le čas za vsakdanje delo, kterega se zopet urno poprimejo. Ljudje pa, kateri so tako brezbožni, da raje po malovrednih družčinah pohajajo, namesto da bi molili in se spominjali vernih mrtvih ne bodo imeli božjega blagoslova ter se jim bode na smrtno uro huda godila. — Kaj mislite, ni li to res krščansko in rahločutno ter blagomilo? Mislimo pač, da mnogo bolj, kakor pa tisti večer napravljati raztresajoče in sumeče igre in koncerte.

S Štajarskega, 3. novembra. V letošnjih „Večernicah“, zvezek 39, neprecenljive družbe sv. Mohora nahaja se sostavek: „Stalne zvezde ali nepremičnice“, spisal Jeronim Val. Gosp. pisatelj popisuje razna zvezdišča, a ne s slovenskimi imeni, razun nekterih, ker mu niso znana, kar sam prizná. Prostemu bralcu, se sestavek ne bode tako prikupil, kakor je bil pisatelj in društveni namen, ker mu zvezdna imena niso domača. Naj bi se bil gospod pisatelj potrudil pogledati v naše starejše knjige in časnike, gotovo bi bil kaj našel. In tako je mični poduk večinoma zgubljen, ali saj mnogo oviran, ker ljudstvo si tujih imen ne zapomni. Nekaj zvezdnih imen branijo Bleiweisove „Novice“; Majarjev „Slovan“; Trstenjakova „Zora“ (1872, št. 5); Janežičev „Glasnik“, in druge slovenske ter sploh jugoslovanske knjige in najnovejše po slovenski Matici izdane „Črtice“ 1884. Kr.

Domače novice.

(Novo umetno vezeno mitro) so naš premilostni višji pastir, knezoškof dr. Jakob Misija, nosili pri slovesni pontifikalni maši na vseh Svetnikov dan. Krasna oblika ji je posneta po častitljivih vzorih preumetne starodavnosti. Risanje in vezena pa je izvirno delo najnovejšega časa. V živih, a ne preživih barvah se dviguje na srebrni brokatni podlagi (drap d'argent) široka krona. Krona, kakor tudi oba trakova, imata kot glavni okrasek Marijino rožo, ki je kaj lepo uvrstena; obroblijo jo z zlatom vezeni cvetni popki, ktere zaljšata po dva vezena lističa ob strani. V sklepih krone so v okroglih, zlato in višnjevo obrobljenih medaljonih na zlatem pridvignjenem dnu simbolične podobe sv. Duha in odrešenja vezene s srebrom. Srebrne franže obeh trakov so predeljene z zlatimi čopiči, kar povišuje njihovo krasoto. — Naj ta nova umetna vezena, ki spričuje fini umetniški okus našega višjega pastirja, njemu dolgo služi pri službi Božji.

(Prestopila je od evangelijskega veroizpovedanja v katoliško cerkev) Ljubljanka gospdč. Barbara Grossmann, 18letna hči uradnika v tovarni za plin. Pretečeni teden bila je od župnika pri sv. Petru sprejeta v naročje katoliške cerkve; danes pa je prejela v knezoškofovi domači kapeli zakrament sv. birme.

(Prvi veliki „Sokolski večer“) bo v nedeljo 8. t. m. zvečer v steklenem salonu Ljubljanske čitalnice ob velikanskem sporedu, sostavljenem iz sodelovanja c. kr. vojaške godbe, oddelka čitalniških pevcev in bratov „Sokolov“ ter obsegajočem godbo, nagovor staroste, igranje in petje. Kdor se ni že dolgo prav iz srea smejal, pride naj v nedeljo v čitalnico, ondi se bo nasmejaj do dobrega, za to mu bode porok „Klepetec“, ki ga bodo ondi na oder spravili. Sploh je ves program, kterega hočemo v soboto objaviti, tako zanimiv in raznovrsten, da bode imel za vsacega nekaj. Vstopnine bo 30 kr. za neude „Sokola“, izvestno vrlo malo za tolikanj zdrave zabave.

(Cesarica in njen dežnik.) Redkokečaj se cesarica kam podá, da ne bi zapustila za saboj zanimivih dogodbe, ki so vse živa priča njene ljudomilosti in dobrega srea. Povedali smo že, da jo je nedavno na Miramarskem vrtu dež vjel in da je šla cesarica pod neko duplino vedrit. Ondi je že vedrila, kakor „Tr. Tgbl.“ pripoveduje, uboga deklica iz Miramarske bližnje okolice. Revna je morala biti, to se je videlo na borni upravi mlade šolarice, kajti bila je ravno na potu domu iz Barkoveljske šole. Deklica vidóč imenitno gospo hotela se je skriti pred njo, toda kam? Kmalo je sprevidela, da ji tega ne bo potreba, kajti gospa jo je takoj prijazno nagovorila in kmalo ste bili zapleteni v pogovor, iz kterega je cesarica polagoma vse dekletove razmere zvedela. Ker pa dež le ni hotel jenjati, zdihne deklica, da bo vendar-le domú morala, če tudi lije, sicer bi stariše preveč skrbelo, kje da je ostala. „Prav imaš, ljubo moje dete“, pravi cesarica, „starišem ne smemo nikdar skrbí delati; ker si tako dobro dete, spremila te bom s svojim dežnikom domú.“ Tako je djala

cesarica in je ob enem v hudem dežju ubogo šolarico spremila po vrtu do kolodvora, blizu kterega je bila deklica domá. Ondi se je cesarica poslovila od svoje male varovanke in ji je dežnik s saboj dala, rekoč: „Tega si pa obdrži, da ga boš imela, kajti — pristavila je smehlajoč se, — vselej ne boš naletela na ljudi, ki bi te domu spremili.“ Deklica vesela kakor že zdavnej ne, teče domú kar so jo le pete dohajale, kjer s polovičarskimi besedami svojo zgodbo pripoveduje in dežnik kaže. Stariši pretrašeni hité na kolodvor, da bi zvedeli, kdo je dekletu tak dežnik podaril, toda ni se jim posrečilo, kajti gospa, ki ima tako dobro sree, je že odšla; železničarji ondi so presrečnim starišem rekli, da je bila to sama cesarica! Presrečna družina spravila je dežnik, za kterega jo marsikak bogataš zavida, kot dragoceno svetinjo.

(Vozni red na železnični progi Trbiž-Ljubljana.) Prometno vodstvo državnih železnic naznanja trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bode s 15. novembrom t. l. vozni red na gorenjski železnici tako-le premenil: Opustila se bode tržni vlak št. 1719 in pa vlak št. 1715, kateri ob 5. uri popoldne v Ljubljano dohaja. Namesti teh pa bode 15. nov. 1885 zopet začel voziti vlak št. 1711, kateri bo v Ljubljano dohajal ob 10. uri 35 minut dopoldne.

(Nov kolodvor) napravil se bo v Ljubljani za državno železnico na mestnem travniku nasproti kolizeja, če bo namreč generalno nadzorništvo dotične načrte potrdilo ter bi v tem slučaju dosedanjí gorenjski kolodvor služil za prirejanje vlakov. Če bi se pa načrti za nov kolodvor ne odobrili, misli pa državna železnica svoj sedanji kolodvor razširiti, kolikor se ji bo potrebno zdelo.

(Cerkniško jezero) je letos pred časom nastopilo in mnogim kmetovalcem seno in bičevje vničilo. Narašča pa vsled obilnega dežja tako silno, da je že bregove prestopilo.

(Za Gorenjce po povodnji poškodovane), darovala je Ljubljanska branilnica 1000 gold.

(Nova dvorazredna šola na Dobrovi) otvorila se je včeraj s slovesno sv. mašo in blagoslovljenjem novih poslopij. Razun domačinov vdeleží se slovesnosti tudi gospod okrajni glavar Mahkott, kateri je prav izdatno pripomogel, da se je razširjenje šole tako urno in povoljno izvršilo.

(Klub „pisateljskega društva“) je imel zadnjo soboto svoj zabavni večer v steklenem salonu Ljubljanske čitalnice, kakor se je v našem listu že omenilo. Tega klubovega večera se je sicer vdeleževalo nad 40 društvenikov, vendar smo se zaman ozirali po marsikterem narodnjaku. Po našem pozvedovanji se nam je reklo, da še prav odlični možje (marsikteri pravnik, duhovnik, zdravnik, profesor, učitelj itd.), ki so po svoji veljavi, ki jo imajo med Slovenci, dolžni temu narodnemu in gotovo koristnemu društvu pristopiti, še tega niso storili. — Ker ima društvo blag namen: podpirati pisatelje in njihove rodbine, napravljati javne shode s predavanjem razgovarjanjem o vsakojakih literarnih predmetih in slaviti umrle pisatelje s spomeniki ali z izdelovanjem njihovih životopisov, podob in spisov, in ker v slučaju, ako se društvo razide, njegovo premoženje pripade našemu prvemu literarnemu društvu „Slovenski Matici“, bi se pač ne smel pogrešati nobeden rodoljub po vsi široki Sloveniji med društveniki „pisateljskega podpornega društva“. Društveniki se shajajo ob sobotah k zabavnim večerom v Ljubljanski čitalnici, kjer bi se naj vzajemno razgovarjali o literaturi, se vadili v govorništvu, se pomenkovali o tem in onem, se kratkočasili s petjem itd. Pač bi bilo odveč o koristi takih večerov govoriti, saj je samo o sebi jasno. Vsak izmed nas čuti potrebo v društvo iti, in mesto da gremo, Bog vedi kam, v krčmo: jeden na Poljane, drugi na Šentpetersko predmestje, tretji na Šentjakovski trg, četrti morebiti celó v Krakovo ali Trnovo, shajajmo se rajše v Čitalnici. Čitalnica bodi naše shajališče, naše središče, naše ognjišče! „Svoji k svojim. Med sabo se bomo najlepše in najboljše imeli. Večeri kluba „pisateljskega društva“ obetajo zanimivi, to tem bolj, ker se je vsaka politika izključila in se tedaj ondi vsak Slovenec lahko dobro ima, naj si je kterečkoli političnega mišljenja. — Ker je samo društevnikom dovoljeno h klubom „pisateljskega društva“ zahajati, se še enkrat vabijo vsi Slovenci k pristopu tega koristnega društva. Vsak društvenik naj skrbí, da pridobi par svojih znancev in prijateljev društvu. „Slovenci, ki imate kaj ugleda in vpliva pri svojih znanih; Slovenci, ki se prištevate rodoljubom, pristopajte sami „pisa-

dovine, ako je všeč gospodu njegovemu Jakoboviču Kazanovskemu. Ko so pradedje ponižnih vaših in naših bratov slug iz Egipta se vrnili v obljubljeno deželo, pobrali so Egipčanom zlato in srebrno posodo in dragoceno obleko. Že v tempeljno so pridno menjavali in šteli in prodajali. Tudi v Rimu so kupčevali in barantali, postavili so svoje mize po vseh večih mestih, kjer se je le dalo kaj menjavati. Abrahamoviči nadalje služili so zvesto Mavrom v Španiji, kjer so jim vestno opravljali denarstvene reči, tirjali od podložnikov davek. In v srednjem veku nosili so povsod žakelj in plačevali, kdor je potreboval. In ni je bilo kupčije, ne pogodbe, ktere bi se Izrael ne bil vdeležil. Če se jih je pa pri tem poslu kaj prijelo, no, kdo bo zameril? Saj stoji zapisano: non ligabis bovi trituraniti os (volu, ki žito mane, ne zaveži gobca). Saj je vreden delavec svojega plačila, in nič več kakor zaslužen plačilo niso tirjali otroci Izraelovi. Se vé, da so jim goim vedno zavidali in večkrat na-nje planivši ropali jih in pobijali, a Bog Abrahamov se je ponižanega Izraela vselej usmilil ter ga z nova povzdignil.“

„Po tem takem bi pa res kazalo Abrahamoviče izvoliti si v zaveznike“, pravi Kazanovski.

„Da, da, in tako bodo bratje gospoda tvojega

preponižnega Ben Saruka imeli za seboj vedno pravne sluge, ki jim bodo žakelj nosili in zbrano blago vestno shranjevali“, odgovarja Menahem.

„Hranili, se vé da, le začasno?“ zavrne Kazanovski.

„Na, Abrahamoviči pa so že prevestni, da bi morda mislili osvojiti si, kar ni njihovega, sveto, narodno blago, oskrbniki hočejo biti in nič več, le obresti, se vé, da si bodo upali preponižno tirjati, ne velikih, dvajset do štirideset, največ petdeset od sto, in zadovoljni bodo sluge naših bratov, zadovoljni popolnoma. Nu, zraven tega pa, če jih še kaj po strani doleti, kaj takega, kar bi se ne dalo stlačiti v žakelj ali porabiti se za splošne namene, nu, kaj takega, se vé, da volili bodo ponižni sluge vaših bratov, sebi v prid obrniti, kaj takega, kar bo sploh po vrhu, ne bistveno in brezpotrebno, kakor bi bilo n. pr. peto kolo pri vozu, dasi bi bilo zlato ali srebrno ali pa kar bi znalo biti škodljivo bližnjemu, kakor je bilo zlato tele ljudstvu v puščavi ali pa preveliko bogastvo in slava Salomonu, potem se vé, da bo dolžnost preponižnih slug vaših bratov, kaj takega skriti in obdržati ter o priložnosti obrniti v slavo božjo ali v prid človeštvu.

(Dalje prih.)

teljskemu podpornemu društvu" kot pravi udje z letnim doneskom 3 gld. ali pa kot podporniki z 2 gld. na leto, pa tudi nabirajte društvenikov med prijatelji in znanci. Javljajte se prav obilno pri odboru, kateri je vkrenil, da bi tudi vsakemu manj premožnemu Slovincu pristop omogočil, društvenino vsakega pol leta pobirati od pravih udov po 1 gld. 50 kr., od podpornikov pa po 1 gld. za pol leta. — Da so vnanji društveniki vabljeni h klubovim večerom, se samo ob sebi razume; Ljubljanskim pa se naznanja, da bodo ti večeri redno vsako soboto ob 8. uri v steklenem salonu Čitalnice Ljubljanske in da se k tistim ne bodo več z okrožnico vabili in se je to zgodilo samo privikrat. — V soboto, 7. t. m., bode čital gosp. prof. Vrhovec: „Ljubljana pred sto leti“.

(„Urvaši“) imenuje se dramatično delo prof. dr. Glaserja, katero je nedavno izšlo v Dolenčevi tiskarni, kakor sme to že ob svojem času omenjati. Igra ta je znamenita, ne le po lepi besedi, ki se v njej nahaja ter po idealnih nazorih, temveč tudi zaradi tega, ker je ona prva iz sanskrita v naš jezik prevedena. Pozornost vzbudila je po celi Evropi, kajti Dolenčevi tiskarni došla so zadnje dni naročila na njo iz Petrograda, Moskve, Pariza in Londona. Zopet dokaz več, da ima Slovan povsod brate.

(Skušnje na tukajšnji podkovski šoli) vršile se bodo dne 28. in 29. decembra t. l., in sicer: 28. decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskali podkovske šole, 29. decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri se hočejo podvreči tej skušnji, naj se oglašé pri podpisnem vodstvu do 15. dne decembra t. l.

(Novo šolsko leto na podkovski šoli Ljubljanski) se prične 1. dne januarja 1886. leta. S podukom v podkovstvu združen je tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi biti sprejet v podkovsko šolo, mora se izkazati: 1. s spričevalom, da se je pri kakem kovaču za kovaškega pomočnika izučil; 2. z domovinskim listom; 3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega obnašanja, in 4. da zna brati in pisati slovensko. Revni učenci zamorejo tudi dobiti štipendijo po 60, oziroma 50 goldinarjev. Prosilci za štipendijo imajo predložiti: 1. ubožni list, 2. spričevalo poštenega obnašanja, in 3. potrdilo, da so že dve leti kot kovaški pomočniki delali. Prošnje z dotičnimi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. k. kmetijske družbe v Ljubljani. Šola traja do konca junija 1886. leta. Kdor preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od 1873. leta patent podkovskega mojstra dobiti, ker sedaj brez preskušnje nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolski hiši. Učenci naj se oglašé vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah. Ker je po slovenskih deželah še zmirom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolozni, pa tudi premalo izurjenih ogledovalcev živine in mesa, toraj naj bi županstva svojo skrb obračala na to, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača in ogledovalca živine in mesa.

(Na javni dražbi subvencijske govede belanskega rodu v Kranji) 31. oktobra t. l. kupili so sledeči gospodje, oziroma oskrbništva bika: Miha Jerše iz Jame, Adolf Galé iz Šiške, gospodarsko oskrbništvo „usmiljenih sester“ v Ljubljani, gospodarsko oskrbništvo grajščine „Bled“, Aleš Molj iz Trboj, Antom Purgar iz Hraš, Pavel Debeljak iz Visokega na Poljanskem. Telico belanskega rodú kupil je pa gospod Karol Šavnik v Kranji.

(Iz Celja) se nam naznanja, da zadnjič v „Slov.“ omenjena Lena Štor, kateri je železnično kolo prerezalo obe nogi, je umrla 1. novembra. — Mož, kterege so našli na Pragarskem v železničnem vozu vstreljenega, se zove Moric Braun, je židovski borzijanec, ter se je vstrelil sam.

(Iz Savinske doline) poizvemo o veliki povodnji, ki je napravila 2. novembra mnogo škode. Daleč na okrog je bilo vse polje poplavljenno. V Celji sta stala obadva drevoreda pod vodo. Že več let ni bilo tolike vode.

(Tramvaj na parogon) napravil se bo, kakor smo v tem že lansko leto omenjali, iz Trsta preko

Barkovelj v Miramar. Dovoljenje za pripravo tehničnih del dobil je inženir Pavel Palese v Trstu od c. k. trgovinskega ministerstva z opazko, da proge ne sme speljati po zemljišči nove luke. Železnica ta se bo prav dobro splečevala, kajti oba kraja, Barkovlje, kakor tudi Miramar, sta Tržačanom in tujcem vrlo priljubljena.

Razne reči.

— V Liberci na Českem napadla sta dva nemška postopača z nožem v roki dva česka dijaka. Eden poslednjih je smrtno ranjen na roci. Zgubil je veliko krvi. Postopača sta utekla.

— Zdravje pri uradnikih v Ameriki se je zboljšalo, odkar so dobili drugačno administracijo, oziroma novega predsednika državam, Clevelanda, ki pripada demokratiški stranki, ki je za samoupravo po posameznih državah, iz katerih se sestavlja ogromna republika: „severo-amerikanskih zedinjenih držav“. Zrak, ki véje za 4. marca t. l. v glavnem zveznem mestu Washingtonu, uradnikom toliko ugaja, da jih je veliko manj bolnih nego prej. Poprej so bolehal po posameznih odsekih za „glavobolom“ ali za „mrzlico“. Tako n. pr. je pri blagajnici 159 uradnikov, lani jih je zbolelo poprek na dan po 10, sedaj so pa razun dveh vsi zdravi. Ker se je zdravje toliko zboljšalo, tudi uradniki več opravijo. To pa vrlo ugaja strankam, ki imajo kaj opravka pri vladi, in ker jim ni treba toliko časa čakati rešitve ulog. To vse je učinil predsednik Cleveland, od njega pričakujejo potrebnih prenovitev v politiki, pa tudi razevitanja v trgovini in obrtu. Prav v ameriškem slogu piše nekdo o njem: „Cleveland je resnično velik mož, on je neupogljiv, kakor železen drog, trdne volje in odločnosti, tako, da bode to vztrajalo skoz več rodov. Njegova administracija bode deželi in demokratični stranki v veliko slavo.“ (Mislimo pa, da vsaka stranka hvali svoje možé.)

— Leadville v Coloradu (severna Amerika) je mesto, kjer ni podgan, ne maček. Mačke tam ne živé. Ako so jih prinesli od drugih krajev, so v kratkem poginile. Bržkone jim obnebeje ne ugaja. Leadville je namreč 8900 čevljev nad morsk gladino in zrak je tam zelo tanek. Tudi podgan ni tam. — Sicer so pa ljudje opazovali, da tam, kjer se dobro redé najkoristnejše domače živali, namreč goveda in konji, tudi zrak ljudem ugaja.

— Koliko je framasonov? Najnovejši koledar za framasone „spis br. Dalena“ prinaša o tem, posebno kar se tiče Nemškega, naslednje podatke: 8 velikih nemških lož, katerim je pokrovitelj nemški cesar Viljem, sestavljajo „nemško zvezo velikih lož“. 1. velika loža je: pri treh svetovnih kroglih v Berlinu in ima 14.063 framasonov“ veliki mojster je ravnatelj gimnazije v Joachimsthalu dr. Schaper. 2. je: Velika deželna loža framasonov iz Nemškega v Berlinu, ima 9902 ude. 3. je: Royal York k prijaznosti v Berlinu, ima 6318 bratov. Častni veliki mojster je princ Badenski. 4. velika loža v Hamburgu ima 3362 bratov. Častni veliki mojster je viši državni pravnik dr. Braband. 5. velika loža k solcu v Baireuthu ima 1902 ude. 6. je v Draždanah in se imenuje: Velika deželna loža Saksonska in ima 3500 bratov. 7. Sedma je v Frankobrodu ob Menu, bratov ima 2205 in se imenuje: Velika materalna loža eklektiske framasonske zaveze. 8. Osmo poslednjič je: Velika loža „k edinosti“ v Darmstadtu, ki ima 858 bratov. Protektor je Ludovik IV., veliki vojvoda Hesenski. Pod temi velikimi ložami deluje nič manj nego 461 drugih lož, ki imajo 42.114 bratov. Na vsi zemlji je po tem koledarji 93 „velikih lož“, vseh lož, kakor se bere v angleškem listu, je po vsem svetu 138.965 in 14 milijonov udov. Prihodkov so imeli le 1880: 1786 milijonov v zlatu. — Ko to premislimo, bode se se nam marsikaj pojasnilo, namreč zakaj se po vsem svetu bojni krik zoper cerkev Kristusovo enako glasi, in se vse to suče po enotnem ukazu.

Telegrami.

Sofija, 4. nov. „Corr. Havas“ je zvedela, da vpeljava položaja, kakor je bil na Balkanu poprej, brez sile ni možna. Najpoprej se bo še posrečila ohranitev berlinske pogodbe ob obljubi personalne zveze.

Carigrad, 5. nov. Visoka porta povabila je za danes popoldne ob 2. uri poslance na konferenco. Turčijo bodeta zastopala Said-paša in Server-paša.

Petrograd, 5. nov. Ruski car odvezel je bolgarskemu knezu vsa ruska dostojanstva in ga je dal izbrisati iz dotičnih listin. Knez Aleksander je bil namreč ruski general-lieutenant à la suite (v spremstvu.) Ob enem so ga odstavili od lastništva 13. batalijona strelcev, ki so se po njem imenovali.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Dr. Ljudevit Filipič, odvetnik,	2 gl. — kr.
Dr. Josip Vrečko, odvetn. koncipijent,	2 „ — „
Jakob Mastnak, župnik,	5 „ — „
Jožef Bratamič, župnik,	5 „ — „
Neimenovan z Vidma	5 „ — „
Karol Lampe, dimnikarski mojster,	2 „ — „
France Veršec, župan in c. k. notar v Sevnici,	2 „ — „
Karol Šah, posestnik,	2 „ — „
Dr. Josip Sernee, odvetnik,	10 „ — „
Matija Stagoj, župnik v Trbovljah,	15 „ — „
Anton Turnšek, posestnik in trgovec v Nazarih,	5 „ — „
Lovro Herg, korar itd. v Mariboru,	5 „ — „
Več podpornikov	10 „ — „

Bog plati vsem!

Umrli so:

2. nov. Franc Kadunc, trafikantov sin, 1½ leta, Frančiškanske ulice št. 6, Angina. — Anton Korbar, pleteničar, 51 let, Poljanski nasip št. 50, jetika. — Meta Pristov, gostilja, 63 let, Hrenove ulice št. 5, vodenica.

3. nov. Marija Stupar, zidarskega polirja žena, 48 let, Rimska cesta št. 20, vsled spridenja trebušnih delov.

Tujci.

3. novembra.

Pri **Maliču**: V. Jänchen, trgovec, iz Sehlkenaua. — Josip Ržiha, trgovec, iz Prage. — Michel, c. k. poročnik, iz Prage. — Rajmund Udy, e. k. poročnik, iz Istre. — V. Oblak, e. k. poročnik, iz Celovca. — Miroslav Gač, zasebnik, iz Novomesta. — Evgen Guntj, častn. namestnik, iz Celja.

Pri **Stonu**: Sukupp in Tissen, trgovec, z Dunaja. — A. C. Demeter, trgovec, iz Budapešte. — M. Herstein, trgovec, iz Arada. — V. Kramar, trgovec, iz Karlova.

Pri **Bavarskem dvoru**: Alojzij Bengamin, zasebnik, iz Bassane. — A. Leksan, agent, iz Reke. — J. Zeskovski, zasebnik, iz Poljan.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl Tomšič, zasebnik, iz Pontafelna. — Josip Smole, lesni agent, iz Logateca. — Božidar Sič, posestnik, z Gorenjskega.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Tasia, zasebnik, iz Morastije. — M. Kljun, kaplan, iz Železnikov.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. novembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 45 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 85 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 45 „
Akcije avstr.-ogerske banke	868 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 40 „
London	125 „ 45 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 96½ „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 70 „

Od 4. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. — kr.
papirna renta 5%	90 „ 10 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 98 „ 25 „
„ Länderbanke	101 „ — „
„ avst.-oger. Lloydja v Trstu	606 „ — „
„ državne železnice	273 „ 50 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	183 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 140 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 169 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 176 „ 25 „
Ljubljanske srečke	20 „ 21 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 17 „ 80 „
Prior. oblig. Elizabetine zapf. železnice	115 „ — „
„ Ferdinandove sev.	106 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104 „ — „

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoč se za mnogostransko zaupanje mojim častitim kupovalcem in naročevalcem izmed mestjanstva in velečastite duhovščine, si usojam naznanjati, da imam za

zimsko sezono

v zalogi najboljšo angleško, francosko in moravsko blago in se priporočam tedaj velečastitemu p. n. občinstvu za narejanje oblek po najmodernejšem kroji z zagotovitvijo jako reelne in kolikor možne cene postrežbe. (8)

Z velespoštovanjem

F. CASSERMANN,

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 6. v Pauschinovi hiši.

Slomšekovih zbranih spisov

IV. knjiga:

„RAZLIČNO BLAGO“,

ravnokar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. gosp. Mih. Lendovšku v Makolah (Maxau bei Pölsbach) po 1 gld. s poštnino vred. Tržna cena po knjigarnah ji je 1 gl. 40 kr. za trdovezan, 1 gl. 30 kr. za broširan iztis. — Obsega tri oddelke: I. „Šola in odgoja“, str. 180; II. Narodna politika in narodo gospodarstvo, str. 183—354; III. Razna tvarina, str. 357—428.